

VOLK SIT IN KOZA CELA?

KAKO IZBRATI SKUPINE ZA DRŽAVNO SREČANJE, DA BODO VSI ŽADOVOLJNI? NEMOGOČE!

BRANKA MOŠKON

Po treh letih strokovnega spremljanja in izbiranja odraslih folklornih skupina za državno srečanje v Beltincih in Mariboru ugotavljam, da je bilo spremljanje zelo odgovorno delo, ki je poleg strokovnega znanja zahtevalo še delo z ljudmi. Večina razgovorov z vodji skupin je potekala v prijetnem in sproščnem ozračju, pripombe in nasvete so povečini sprejemali dobronamerno in z razumevanjem, ponekod pa so bili preveč občutljivi in mogoče tudi užaljeni zaradi izrečenih kritičnih besed. Uvrstitev na državno srečanje je cilj, ki si ga želi doseči vsaka skupina. Izbrane skupine so vedno zadovoljne, kar je razumljivo, neizbrane pa imajo občutek, da se jim je zgodila krivica.

Skupine, ki se uvrstijo na regijsko srečanje, so praviloma dobre, saj gredo na območnih srečanjih skozi sito poglobljene analize, zato vse upravičeno pričakujejo uvrstitev na državno srečanje. Na regijskih srečanjih so pogovori načelne narave, zato skupine dobijo občutek, da so primerne tudi za državno srečanje. Ker niso izbrane, se pojavijo nesporazumi in očitki.

Naloga strokovnega spremljevalca je, da si najprej ogleda vsa regijska srečanja in se nato odloči za ožji izbor. Pri tem upošteva in primerja kakovost plesnih in pevskih delov, kostumsko podobo in vsebine odrskih postavitvev ter njihovo drugačnost v poustvarjanju. Nato sledi izbor skupin.

Letošnje predčasno obvestilo o delnem izboru za državno srečanje je pri skupinah zbudilo različne komentarje. Zaradi poznega regijskega srečanja v Mokronogu, ki je bilo šele 19. junija, sem sestavila predčasni delni izbor za srečanje v Beltincih

Branka Moškon z drugimi folklorniki na odru Beltinskega parka pri pravi zaključka prvega dela državnega srečanja odraslih folklornih skupin. (Foto: Janez Eržen, Le plesat me pelji 2010, Beltinci, 25. 7. 2010.)

in Mariboru predvsem zato, ker nekatere skupine prenehajo delati že na začetku junija, odhajajo na festivale v tujino in bi za uvrstitev prepozno izvedele. Mislim, da je pošteno, da so pravočasno obveščene in se lahko dobro pripravijo. Pripombe in razlage, ki so sledile, pričajo, da je večina površno prebrala poslano obvestilo in si ustvarila napačno mnenje. Očitki, da je seznam že narejen in da v Mokronogu ne bo nihče več izbran, so bili neupravičeni. Sporeda nastopajočih v Beltincih in Mariboru to dokazujeta!

Neupravičena so tudi razmišljanja nekaterih vodij, da tako imenovane akademske skupine ne smejo sodelovati v ožjem izboru za državno srečanje, ker so prevelika konkurenca drugim skupinam. Moje mnenje je, da ima marsikatera »vaška« skupina lahko kakovostnejšo in boljšo postavitev kakor tako imenovana akademska, da ni bistvenih odstopanj med velikimi in malimi, saj se vsi srečujemo s podobnimi težavami. Primanjkuje nam strokovno usposobljenih vodij skupin, plesalcev, še posebno moških, in glasbenikov, tako harmonikarjev kot drugih instrumentalistov. Mnogi odlični igrajo v različnih ansamblih, a žal za to nedobičkonosno dejavnost nimajo časa.

Za uspešno skupino po navadi stoji tudi uspešen vodja, ki z veseljem ustvarja in išče nove izzive. Folklorna dejavnost je zgolj ljubiteljska, zato od članov in vodij skupin terja veliko dobre volje, vztrajnosti in želje po napredku, ta pa je mogoče le z rednim izobraževanjem. Seminarji in folklorni tabori so v tradicionalno folklorno razmišljanje prinesli marsikatero spremembo pa tudi drugačne poglede, ki se odražajo v skupinah. Opazen je

- velik napredek v kostumski podobi in v želji po lastni krajevni razpoznavnosti;
- napredek v petju, predvsem z vključevanjem večglasja v odrske postavitve;
- napredek pri ustvarjanju odrskih postavitvev, vendar bo treba še veliko narediti, da bodo še boljše.

Če primerjam kakovost skupin, ugotavljam, da so med njimi kar velike razlike. Skupine z bogatimi folklornimi izkušnjami in pestrim programom so v primerjavi z drugimi boljše in se praviloma vedno uvrstijo v ožji izbor, kar pa večini folklorne srenje ni všeč. Nove spremembe v pravilih za regijsko in državno srečanje so bile dobro sprejete, saj omogočajo širšo izbiro med skupinami.

Vsakoletna regijska srečanja so zanimiva in prinesejo marsikatero presenečenje. Letošnje sem začela na Slovenskem Javorniku, kjer sem si ogledala gorenjske skupine. Pohvala velja vsem, viden je bil napredek pri iskanju drugačnih odrskih postavitvev z ustreznimi godčevskimi sestavi in zanimivimi plesnimi rešitvami. V Postojni so se predstavile folklorne skupine s primorskega območja, kjer jih deluje najmanj. Večina teh skupin potrebuje še nekaj časa, da bo njihov nastop bolj uplesan in uigran, vendar nekatere že vrsto let delajo dobro, s privlačnimi postavitvami, krajevno opredeljenimi in doživeto izvedenimi.

V Slovenj Gradcu so se predstavile skupine s koroškega in celjskega območja. Njihov trud ni bil zaman, saj so prikazale nekaj lepih postavitvev in tudi na izvedbe nisem imela bistvenih pripomb. V Gornji Radgoni sem si ogledala skupine s pomurske-

ga območja in iz okolice Maribora. V prikazanih nastopih ni bilo presežkov, čeprav so se nekatere skupine opazno trudile, da bi bilo izvajanje ljudskih plesov čim bolj kakovostno. Pohvaliti je treba mlade skupine z območja Lenarta in Ptuja. Njihove odrske postavitve so bile igrive, čeprav so bile skupine premalo dosledne v sami plesni izvedbi.

Srečanje skupin z območja Ljubljane in osrednje Slovenije je bilo letos najkakovostnejše, saj so se predstavile dobre skupine, ki so imele zanimive plesne postavitve – le-te so tudi plesno in pevsko prepričljivo izvedle – in so se odlikovale z dobrimi godci. Srečanje folklornih skupin Dolenjske in Bele krajine, ki je potekalo v Mokronogu, sta pokvarila slabo vreme in neprimeren prostor pod šotorom. Na tem območju je kar nekaj skupin, ki delajo dobro in se vedno trudijo prikazati kaj novega. In tudi letos je bilo tako. Belokranjske skupine, ki poustvarjajo plesno izročilo domačega kraja, največkrat ne sprejemajo pripomb, da je za dobro prenašanje izročila potrebno širše znanje o njem, ki pa ga je mogoče pridobiti le z rednim izobraževanjem. Kajti le tako je mogoče doseči napredek, z njim pa bo odpadel občutek zapostavljenosti.

Z zadovoljstvom ugotavljam, da se skupine z vztrajnim in rednim delom nenehno razvijajo, bogatijo svoj program in ostrijo svoj umetniški čut, ki je za dobro poustvarjanje nujno potreben. Podpiram pa razmišljanje, naj v prihodnje tudi skupine za državno srečanje izbirata dva strokovna spremljevalca, saj en sam težko sledi celotnemu odrskemu dogajanju.

Izbrani programi za 1. del državnega srečanja (Le plesat me pelji, Beltinci, 2010):

Folklorna skupina FD Minerali, Rogaška Slatina
SLATINSKI PLESI (plesi iz Rogaške Slatine in okolice)
Vodja skupine: Janez Čobec
Avtorica odrske postavitve: Katarina Šrimpf

Folklorna skupina KD Mandrač, Koper
ŠAGRA »UD AMBOT« (plesi tržaških Slovencev)
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve: Mojca Lepej

Folklorna skupina Duplo, Pišece
LE PLESAT ME PELJI (plesi iz Gorenjske)
Vodja skupine: Nataša Plevnik
Avtor odrske postavitve: Uroš Bračun

Folklorna skupina KUD Jurij Vodovnik, Skomarje
SPLET POHORSKIH PLESOV
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve: Petra Polegek

Folklorna skupina ŽKUD Tine Rožanc – veterani,
Ljubljana
VESELJE IZ PREKMURJA (plesi iz Prekmurja in
Porabja)
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve: Nevenka Unk
- Hribovšek

Folklorna skupina KPD Stoperce
SEM SLOVENSKA DEKLICA (plesi vzhodne Štajerske)
Vodja skupine: Brigita Frlež

Avtorica odrske postavitve: Maja Glaser
Folklorna skupina Dragatuš
NA DRAGATUŠKEM PLACI (plesi iz Bele krajine)
Vodja skupine: Tadej Fink
Avtorji odrske postavitve: člani FS Dragatuš

Folklorna skupina Razor, Tolmin
BAL V RAVNAH
Vodja skupine in avtor odrske postavitve: Boris Laharnar

Izbrani programi za 2. del državnega srečanja (Le plesat me pelji, Maribor, 2010):

Srbska folklorna skupina KD Brdo, Kranj
GUVNO MOJE, O BOŽIČU MALOM (plesi iz Like)
Vodja skupine: Milan Glamočanin
Avtorja odrske postavitve: Mirjana Mandić in Milan
Glamočanin

Akademsko folklorna skupina Študent, Maribor
LE PRIDI FANTIČ MOJ (plesi iz zahodne Štajerske)
Vodja skupine: Saša Krajnc
Avtor odrske postavitve: Mirko Ramovš

Folklorna skupina KD Marko, Beltinci
TEJ DEČKI, UNI SO PUNI NOROSTI
(plesi iz Prekmurja)
Vodja skupine in avtor odrske postavitve: Primož Sraka

Akademsko folklorna skupina Ozara, Kranj
GODOVANJE (plesi iz Gorenjske)
Vodja skupine in avtor odrske postavitve: Brane Šmid

Akademsko folklorna skupina France Marolt, Ljubljana
ZBIRAJ SE LEPI ZBOR (plesi iz Poljsanske doline v Beli
krajini)
Vodja skupine: Tjaša Ferenc
Avtor odrske postavitve: Mirko Ramovš

Folklorna skupina KUD Triglav, Slovenski Javornik -
Jesenice
ŠTRENE VIJEMO (plesi iz Gorenjske)
Vodji skupine: Malči Možina in Maruša Stres
Avtorica odrske postavitve: Malči Možina

Folklorna skupina ŽKUD Tine Rožanc, Ljubljana
UTRINKI S PLESA MED OBEMA SVETOVNIMA
VOJNAMA
Vodja skupine: Katja Kavkler
Avtorja odrske postavitve: Katja Kavkler in Klemen Dovč

Folklorna skupina Vinko Korže, Cirkovce
MILO ZA DRAGO (plesi vzhodne Štajerske)
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve: Liljana Brglez

Folklorna skupina Ponikve, KD Dobropolje
BUH DEJ ENU DOBRU LEJTU (plesi iz Dolenjske)
Vodja skupine: Barbara Brodnik
Avtorja odrske postavitve: Barbara Brodnik in
Tomaž Simetinger